

Nochtuithe Cosanta

Beartas agus Níosanna Imeachta
le haghaidh nochtuithe do TII sa
chás nach fostaí nó Ball Boird
reatha nó iar-fhostaí nó iar-Bhall
Boird é oibrí

Cód Cleachtais Aguisín E(ii)

Eanáir 2023

TÁBHACHTACH: Ní airbheartaítear gurb ionann an doiciméad seo agus léirmhíniú ar an dlí nó go bhfuil treoir nó comhairle dhlíthiúil á tairiscint ann. Ba cheart d'aon duine atá ag breithniú nochtadh cosanta a dhéanamh féachaint ar dtús ar fhorálacha Acht um Nochtadh Cosanta, 2014, arna leasú, agus comhairle dlí a lorg más gá.

Tá Treoir maidir leis an Acht um Nochtadh Cosanta le fáil ón Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe ag <https://www.per.gov.ie/en/protected-disclosures-act-2014-and-guidance/> agus freisin ag <https://raiseaconcern.com/legislation/protected-disclosures-act-2014-guidance>

Clár na nÁbhar

1. An tAcht um Nochtadh Cosanta.....	lch 3.
2. Beartas TII.....	lch 3
3. Prionsabail.....	lch 3
4. Maoirseacht.....	lch 3
5. Céard é Nochtadh Cosanta?.....	lch 4
6. Céard é <i>oibrí</i> faoin Acht?.....	lch 4
7. TII mar Dhuine Freagrach (Alt 6 den Acht).....	lch 4
8. TII mar Dhuine Forordaithe (Alt 7 den Acht).....	lch 4
9. Céard é éagóir iomchuí?.....	lch 5
10. Eisiaimh ó éagóir iomchuí.....	lch 5
11. Céard é faisnéis?.....	lch 6
12. Céard é tuairim réasúnach?.....	lch 6
13. Céard é comhthéacs a bhaineann leis an obair?.....	lch 6
14. Rúndacht.....	lch 7
15. Nochtuithe anaithnide.....	lch 7
16. Níosanna imeachta chun nochtadh a dhéanamh	lch 8
17. Measúnú nochtuithe	lch 9
(i) Admháil maidir le nochtadh cosanta.....	lch 9
(ii) Measúnú tosaigh.....	lch 9
(iii) Céim an imscrúdaithe iomláin.....	lch 10
(iv) Conclúid an imscrúdaithe agus Aiseolas.....	lch 11
(v) Prionsabail ghinearálta d'imscrúduithe.....	lch 12
18. Athbhreithniú ar mheasúnuithe agus ar imscrúduithe.....	lch 13
19. Cosaint ar phionósú.....	lch 14
20. Taifid agus tuairisciú.....	lch 14
21. Cosaint Sonraí agus Saoráil Faisnéise.....	lch 14
22. Tacaíocht agus Comhairle.....	lch 15
23. Treoir maidir le nochtadh a dhéanamh.....	lch 16

1. An tAcht um Nochtadh Cosanta, 2014

Is é aidhm Acht um Nochtadh Cosanta, 2014, creat a sholáthar inar féidir le hoibrithe aird a tharraingt ar ábhair inmí maidir le héagóir fhéideartha atá tugtha faoi deara acu i gcomhthéacs a bhaineann leis an obair. Soláthraíonn an tAcht cosaint ó phionósú má tharlaíonn a leithéid mar thoradh ar nochtadh cosanta a dhéanamh.

2. Beartas TII

Tá Bord agus Foireann Bainistíochta TII tiomanta do na caighdeáin is airde d'oscailteacht, d'ionracas agus de chuntasacht. Tacaítear le cultúr san ionad ina spreagtar éagóir a nochtadh chun baill foirne agus daoine eile a bhfuil baint acu le TII a chumasú chun ábhair inmí a roinnt ar bhealach freagrach agus éifeachtach. Sa chás go n-aimsíonn duine faisnéis a chreideann sé/sí a léiríonn faillí nó éagóir, ansin ba cheart go bhféadfaí an fhaisnéis seo a nochtadh gan inmí maidir le díoltas. Má tá inmí ar oibrí maidir le héagóir amhrasta a bhfuil tionchar aige ar aon cheann de ghníomhaíochtaí TII, ba cheart dó/di é sin a thuairisciú faoin mBeartas seo de réir na Nósanna Imeachta atá sonraithe.

3. Prionsabail

Is iad na príomhphrionsabail seo a leanas bunús an Bheartais agus na Nósanna Imeachta seo:

- Ba cheart go mbeadh gach tuairisc d'éagóir san áit oibre, mar chúrsa gnáthaimh, faoi réir measúnú tosaigh agus aon ghníomh leantach oiriúnach.
- Ba cheart gurb é an phríomhaidhm a bheadh leis an bpróiseas díriú ar an éagóir atá tuairiscithe seachas díriú ar an duine a thuairiscigh an éagóir.
- Ba cheart aitheantas an duine a thuairiscigh an éagóir agus aitheantas aon duine iomchuí eile a chosaint go cuí; agus
- Ar an gcoinníoll go nochtann an duine a thuairiscigh an éagóir faisnéis a bhaineann leis an éagóir iomchuí, ar bhealach oiriúnach, agus bunaithe ar thuairim réasúnach, níor cheart go mbeadh aon cheist maidir le pionósú i gceist.

4. Maoirseacht

Tá Ceannasaí Rialachais & Dlí TII freagrach as bainistíocht agus comhordú laethúil nósanna imeachta faoi Acht um Nochtadh Cosanta, 2014 (arna leasú) agus as táirgeadh na dtuarascálacha forordaithe. Tuairisceoidh an Ceannasaí Rialachais agus Dlí maidir le gníomhaíocht faoi mbeartais seo agus faoi nós imeachta don POF ar duine forordaithe é/í faoi Alt 7 den Acht. Tá an Bord freagrach as maoirseacht ghinearálta an bheartais agus na nósanna imeachta. Déanfar an beartas agus na nósanna imeachta seo a athbhreithniú uair amháin gach trí bliana ar a laghad.

5. Céard é Nochtadh Cosanta?

Is éard atá i gceist le nochtadh cosanta **nochtadh faisnéise** arb ionann é, bunaithe ar **thuirim réasúnach oibrí**, agus nochtadh a léiríonn **éagóir iomchuí** amháin nó níos mó; a thug an t-oibrí faoi deara i **gcomhthéacs a bhaineann leis an obair**; agus atá á nochtadh ar an mbealach atá forordaithe san Acht.

6. Cé hé oibrí faoin Acht?

Sonraítear in Acht um Nochtadh Cosanta, 2014 (arna leasú ag an Acht um Nochtadh Cosanta (Leasú), 2022), “an tAcht”, an sainmhíniú ar oibrí a áirítear ann fostaithe, comhairligh, conraitheoirí, oiliúnaithe íoctha nó neamhíoctha, mic léinn taithí oibre, scairshealbhóirí, oibríthe deonacha, intéirnigh, oibríthe páirtaimseartha, lánaimseartha, ócáideacha, oibríthe gníomhaireachta, daoine atá páirteach i bpróisis earcaíochta nó réamhchonarthacha agus baill Boird atá ag feidhmiú faoi láthair nó a bhí ag feidhmiú roimhe seo. Clúdaítear sa bheartas oibríthe nach baill foirne nó Baill Boird TII iad faoi láthair nó daoine ar baill foirne nó Baill Boird TII roimhe seo iad. Tá nósanna imeachta ar leith bunaithe do bhaill foirne agus do Bhaill Boird.

7. TII mar Dhuine Freagrach (Alt 6 den Acht)

Is féidir le hoibrí nochtuithe a chur faoi bhráid TII, faoi Alt 6 den Acht, sa chás go bhfuil TII sainithe mar fhostaí i ndáil leis an oibrí sin (ar leith ón oibrí ar fostaí de chuid TII é/í) faoi Alt 3. Clúdaíonn san alt seo, conraitheoirí, oiliúnaithe agus baill foirne gníomhaireachta, mar shampla.

Chomh maith leis sin, is féidir nochtuithe a chur faoi bhráid TII sa chás go gcreideann oibrí gur duine freagrach é TII laistigh de chomhthéacs Alt 6 den Acht – ciallaíonn sé seo go gcreideann an t-oibrí go mbaineann an éagóir iomchuí a léirítear sa nochtadh, go díreach nó go príomha, le hiompar TII, nó le rud éigin a bhfuil freagracht dhlíthiúil ar TII as.

Chun nochtadh a dhéanamh faoi Alt 6 den Acht, ní mór go mbeadh tuairim réasúnach ag oibrí go léiríonn an fhaisnéis iomchuí atá nochtá éagóir iomchuí amháin nó níos mó.

8. TII mar Dhuine Forordaithe (Alt 7 den Acht)

Bunaithe ar Ionstraim Reachtúil 367 de 2020, d'fhorordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe mar POF an Údaráis um Bóithre Náisiúnta, a dtagraítear dó chun críche oibríochtúla mar Bhonneagar Iompair Éireann, mar fhaighteoir nochtuithe d'éagóirí iomchuí a bhaineann leis an tuairisc ar nithe atá sonraithe san ionstraim mar seo a leanas:

- (a) Gach ní a bhaineann le pleanáil agus maoirseacht tógáil agus cothabháil bóithre náisiúnta, lena n-áirítear ullmhú agus eagrú d'ullmhú dearthaí bóthair, cláir chothabhála, scéimeanna chun comharthaí tráchta a sholáthar ar bhóithre náisiúnta, socruithe tógála a dhéanamh, oibreacha feabhais agus cothabhála ar bhóithre náisiúnta, deontais do bhóithre náisiúnta agus do ghníomhaíochtaí oiliúna, taighde nó tástála a leithdháileadh agus a íoc.

- (b) Gach ní a bhaineann le soláthar don bhonneagar iarnróid éadroim agus meitreo sa Stát lena n-áirítear ceapadh na bhfodhlíthe iomchuí agus ionchúiseamh cionta gaolmhara.

Chun nochtadh a dhéanamh faoi Alt 7 den Acht, ní mór go mbeadh oibrí de thuairim réasúnach go mbaineann an éagóir iomchuí leis an tuairisc ar nithe a bhfuil POF TII forordaithe lena n-aghaidh (mar atá sonraithe in I.R. 367 de 2020) agus go bhfuil an fhaisnéis nochtta, agus aon líomhain atá le fáil san fhaisnéis sin, fíor go substaintiúil. Tá liosta iomlán de dhaoine forordaithe, faoi Alt 7, le fáil ag <https://www.gov.ie/prescribed-persons>

9. Céard é éagóir iomchuí?

Tá “éagóir iomchuí” sainithe san Acht mar cheann amháin nó níos mó díobh seo a leanas:

- rinneadh cion, tá cion á dhéanamh nó is dócha go ndéanfar cion;
- theip ar dhuine, tá ag teip ar dhuine nó is dócha go dteipfidh ar dhuine aon oibleagáid dhlíthiúil a chomhlíonadh, seachas oibleagáid atá ag teacht chun cinn faoi chonradh fostaíochta oibrí nó faoi chonradh eile ina ngeallann an t-oibrí aon obair nó seirbhísí a dhéanamh nó a fheidhmiú go pearsanta;
- tá iomrall ceartais tarlaithe, ag tarlú nó is dócha go dtarlóidh a leithéid;
- tá dochar déanta, á dhéanamh nó is dócha go ndéanfar dochar do shláinte nó sábháilteacht aon duine aonair;
- tá damáiste déanta, á déanamh nó is dócha go ndéanfar damáiste don timpeallacht;
- tá úsáid mhídhleathach nó mhíchuí ar shlí éigin eile bainte, á baint nó is dócha go mbainfear úsáid mhídhleathach nó mhíchuí ar shlí éigin eile as cistí nó acmhainní comhlacht poiblí, nó as airgead poiblí eile;
- tá gníomh nó faillí déanta ag nó thar ceann comhlacht poiblí leatromach, idirdhealaitheach nó mórfhaillíoch nó is ionann é agus míbhainistíocht shuntasach;
- sárú dlí AE sonraithe atá leagtha amach i dTreoir 2019/1937 ón AE maidir le cosaint daoine a thuairiscíonn go bhfuil dlí an Aontais Eorpaigh (an Treoir) sáraithe, á sárú nó gur dócha go sárófar é; nó
- faisnéis ina léirítear go bhfuil aon ní a áirítear sna míreanna roimh ré, á cheilt nó á scriosadh, á gceilt nó á scriosadh nó gur dócha go gceilfear nó go scriosfar iad.

Ní bhaineann sé le hábhar cibé acu ar tharla nó nár tharla éagóir iomchuí, an dtarlaíonn nó nach dtarlaíonn nó an dtarlódh nó nach dtarlódh éagóir iomchuí agus cibé acu an mbaineann an dlí ábhartha le hÉirinn nó le haon tír nó dlínse eile.

10. Eisiaimh ó éagóir iomchuí

Ní ghlactar le ní mar éagóir iomchuí más ní é a bhaineann le gearáin idirphearsanta go heisiach a dhéanann difear do dhuine tuairiscithe na héagóra, cosúil le gearáin faoi choinbhleachtaí idirphearsanta idir an duine tuairiscithe agus oibrí eile. Ba cheart déileáil le tuairiscí dá leithéid trí thairbhe a bhaint as nósanna imeachta eile atá deartha chun déileáil lena leithéid sin de nithe.

Ní ghlactar le ní mar éagóir iomchuí más feidhm de chuid an oibrí nó fhostóir an oibrí é brath, imscrúdú nó ionchúiseamh agus ní áirítear ann agus níl gníomh nó faillí thar ceann an fhostóra i gceist leis.

11. Céard é faisnéis?

Ba cheart go mbeadh ‘faisnéis’ ina léirítear an éagóir le fáil i nochtadh cosanta. Is í an ghnáthchiall atá le faisnéis a nochtadh fíricí a chur in iúl, cosúil lena shonrú gur tharla eachtraí áirithe. Glacann Cúirt Uachtarach na hÉireann leis go gciallaíonn sé sin chun cáiliú mar nochtadh cosanta nach mór go gcuimseofaí i ráiteas faisnéis a léiríonn éagóir iomchuí amháin nó níos mó thar ceann an fhostóra agus ní mór go mbeadh dóthain ábhair fhíorasáigh agus sainiúlachta sa nochtadh chun na críche seo, fiú má dhéantar amhlaidh díreach trína bheith intuigthe de riachtanas. Ní hionann é seo agus líomhain a dhéanamh bunaithe ar amhras nach bhfuil bunaithe ar aon rud inláimhsithe.

12. Céard é tuairim réasúnach?

D'fhonn a chinntiú go bhfuil nochtadh á chosaint faoin Acht, ní mór go mbeadh “tuairim réasúnach” ag oibrí gur tharla éagóir, go bhfuil éagóir ag tarlú nó gur dócha go dtarlóidh éagóir. Ní chiallaíonn an téarma “tuairim réasúnach” go bhfuil an tuairim seo ceart agus sa chás go n-aimsíonn oibrí faisnéis i rith a c(h)uid fostaíochta, a léiríonn, bunaithe ar a t(h)uairim réasúnach, ‘éagóir iomchuí’ amháin nó níos mó, tá sé tábhachtach nach ndéanann siad iarracht an ní a imscrúdú chun na creidiúintí seo a fhíorú. Seachas sin, ba cheart dóibh na hábhair atá ag déanamh imní díobh a thuairisciú trí na cainéil mheasúnaithe chuí. Níor cheart duine tuairiscithe a phionósú de bhrí go raibh sé/sí mícheart, fad is go raibh forais réasúnacha aige a chreidiúint gur léirigh nó gur dócha gur léirigh an fhaisnéis nochtá éagóir. Níl spreagadh duine tuairiscithe ábhartha nuair a bhíonn cinneadh á dhéanamh maidir le cibé acu an nochtadh nó nach nochtadh cosanta ag an Acht é tuairisc, ar choinníoll gur féidir tuairim réasúnach a léiriú.

Ba cheart a thabhairt faoi deara, gur ceanglas breise é an tuairim réasúnach i bhfírinne shubstaintiúil na faisnéise nochtá, agus aon líomhain déanta, le haghaidh roinnt nochtuithe faoin Acht, lena n-áirítear TII mar dhuine forordaithe.

13. Céard é comhthéacs a bhaineann leis an obair?

Ní mór aird an duine tuairiscithe i gcomhthéacs a bhaineann leis an obair a tharraingt ar an bhfaisnéis. Ciallaíonn comhthéacs a bhaineann leis an obair gníomhaíochtaí oibre atá á ndéanamh faoi láthair nó a rinneadh roimhe seo a n-aimsíonn an duine tuairiscithe faisnéis maidir le héagóir

iomchuí a bhaineann leo, agus seans go mbeadh ar an duine tuairiscithe déileáil le pionósú maidir le tuairisciú na faisnéise seo.

14. Rúndacht

Ní mór aitheantas an duine a bhfuil nochtuithe á ndéanamh aige/aici a chosaint faoin Acht. Déanfaidh TII gach céim réasúnach d'fhonn a chinntiú go gcaitear le nochtuithe tríd an nós imeachta seo ar bhealach rúnda agus íogair. Cosnófar aitheantas oibrí ach amháin i gcás roinnt cásanna sonracha:

- léiríonn an faighteoir go ndearna sé/sí gach céim réasúnach chun nochtadh a leithéid d'fhaisnéis a sheachaint;
- creideann an faighteoir go réasúnach nach bhfuil agóid á déanamh ina c(h)oinne ag an duine a bhfuil an nochtadh á dhéanamh aige/aici;
- creideann an faighteoir go réasúnach go bhfuil nochtadh a leithéid d'fhaisnéis riachtanach d'imscrúdú éifeachtach na héagóra ábhartha, chun cosc a chur ar bhaol tromchúiseach do shlándáil an Stáit, sláinte phoiblí, sábháilteacht phoiblí nó don timpeallacht, nó cosc coireachta, nó ionchúiseamh mar gheall ar chion coiriúil;
- tá nochtadh riachtanach ar shlí eile ar mhaithe le leas an phobail nó ceangailte le dlí;
- is oibleagáid riachtanach agus chomhréireach forchurtha ag dlí an AE nó dlí an Stáit é nochtadh i gcomhthéacs imscrúduithe nó imeachtaí breithiúnacha, lena n-áirítear é a bheith mar aidhm leis cearta cosanta an duine lena mbaineann a chosaint.

Sa chás go gcinntear go bhfuil sé riachtanach faisnéis a nochtadh a d'fhéadfadh aitheantas an nochtóra a nochtadh nó a nochtóidh aitheantas an nochtóra, cuirfear an cinneadh in iúl don nochtóir roimh ré, ach amháin sa chás go gcuirfeadh an fógra an méid seo a leanas i mbaol:

- imscrúdú éifeachtach na héagóra;
- baol tromchúiseach do shlándáil an Stáit, sláinte phoiblí, sábháilteacht phoiblí nó don timpeallacht, nó
- coireacht nó ionchúiseamh cion choiriúil a chosc.

Coimeádfaidh TII na doiciméid ar fad a bhaineann le nochtuithe i dtimpeallacht dhigiteach shlán nach mbeidh rochtain uirthi ach ag na baill foirne sin atá freagrach as nochtuithe cosanta a bhainistiú. Beidh an oibleagáid chéanna ar aon bhall foirne a bhfuil baint aige/aici le himscrúdú a dhéanamh ar nochtuithe cosanta aitheantas an nochtóra, mar an duine ainmnithe, a chosaint.

De réir an Achta, tá teip an cheanglais rúndachta a chomhlíonadh inghníomhaithe ag an nochtóir má bhíonn ar an duine sin déileáil le haon chailteanas mar gheall ar theip an fhaighteora comhlíonadh.

Tá aon duine dá dtagraítear dó/di i nochtadh cosanta, a bhféadfaí éagóir a chur ina leith, agus aon duine atá nasctha leis/léi, i dteideal a (h)aitheantas a chosaint i rith aon mheasúnaithe nó aon imscrúdaithe ar an éagóir atá líomhnaithe.

15. Nochtuithe anaithnide

Tá deighilt á dhéanamh idir nochtadh anaithnid (tá aitheantas an oibrí a bhfuil an nochtadh á dhéanamh aige/aici coinnithe siar) agus nochtuithe rúnda (tá aitheantas an nochtóra á chosaint ag an bhfaighteoir). Níl nochtuithe anaithnide eisiata ó chosaint faoin Acht agus tá oibleagáid ar TII, bunaithe ar an Acht, glacadh le agus obair leantach a dhéanamh ar nochtuithe curtha faoi bhráid TII mar chomhlacht forordaithe faoi Alt 7 den Acht. Ainneoin go ngeallann TII gníomhú maidir le nochtadh anaithnid a mhéad agus is féidir, d'fhéadfadh go mbeadh sé an-deacair an éagóir a imscrúdú sa chás nach eol cé hé nó cé hí an nochtóir agus nach féidir teagmháil a dhéanamh leis an nochtóir.

Sa chás go sainaithnítear oibrí a dhéanann nochtadh anaithnid ina dhiaidh sin, tá sé/sí i dteideal cosaint iomlán faoi na hAchtanna.

Molann TII d'aon oibrí a dhéanann nochtadh a (h)ainm agus sonraí teagmhála a chur ar fáil ionas gur féidir tacú ar bhealach níos fearr leis an bpróiseas measúnaithe agus imscrúdaithe.

Ní féidir le duine tuairiscithe sásamh a fháil faoin Acht gan iad féin a aithint mar chuid de phróiseas lorgtha sásaimh.

16. Nósanna imeachta chun nochtadh a dhéanamh

Tá sé tábhachtach go ndéanann oibrí nochtadh cosanta ar an mbealach atá forordaithe san Acht chun tairbhe a bhaint as an gcosaint atá ar fáil.

Is é an **duine atá ainmnithe ag TII le haghaidh nochtuithe neamhfhostaí** an **Ceannasaí Rialachais & Dlí**. Ba cheart tuairisciú a chur faoi bhráid an duine ainmnithe trí r-phost a sheoladh chuig protecteddisclosures@tii.ie nó trí **ghlaoch ar an uimhir theileafóin +353 1 582 5984**.

Is líne uathoibrithe an uimhir theileafóin atá curtha ar fáil agus is féidir tuairisc a dhéanamh trí theachtaireacht a fhágáil agus sonraí a roinnt maidir leis an ngníomh éagórach atá líomhnaithe nó trí ghlaoh ar ais a lorg ón duine ainmnithe ar féidir na tuairisc a chur faoina b(h)ráid. Sa chás go ndéantar nochtuithe trí theachtaireacht anaithnid b'fhéidir nach mbeadh sé éasca don duine ainmnithe imscrúdú éifeachtach a dhéanamh agus moltar go láidir go gcuirfeadh nochtóirí sonraí teagmhála ar fáil ionas gur féidir imscrúdú éifeachtach a dhéanamh ar an éagóir atá líomhnaithe. Sa chás go bhfuil teachtaireacht teileafóin taifeadta á fágáil, coimeádfar tras-scríbhinn den tuairisc.

Nuair a bhíonn nochtadh á dhéanamh, ba cheart don oibrí an fhaisnéis atá aige/aici a nochtadh, bunaithe ar thuairim réasúnach go bhfuil éagóir á nochtadh agus, sa chás go bhfuil tuairisc á cur faoi bhráid duine forordaithe TII, bunaithe ar thuairim réasúnach go bhfuil an fhaisnéis arna nochtadh, agus aon líomhain atá le fáil inti, fíor go substaintiúil.

Moltar go lorgaíonn oibríthe comhairle sa chás nach bhfuil siad cinnte maidir le cibé acu an gcáileoidh nó nach gcáileoidh a dtuairisc do chosaint faoin Acht. Tá sonraí maidir leis an tacaíocht atá ar fáil le fáil in Alt 21 den doiciméad seo. Chomh maith leis sin, is féidir le hoibríthe comhairle a lorg óna gcomhairleoirí dlí féin.

Ba cheart do dhaoine a bhfuil nochtadh cosanta á dhéanamh acu é a bhunú ar an bhfaisnéis a bhfuil a n-aird tarraingthe uirthi seachas teacht ar thátail maidir le daoine áirithe nó cionta sonracha.

Nuair a bhíonn nochtadh cosanta déanta de réir an Achta, ní féidir le duine tuairiscithe an nochtadh a tharraingt siar.

17. Measúnú ar nochtuithe

Glacann TII le gach nochtadh, beag beann ar an tslí a ndéantar iad, agus déantar gach iarracht is féidir déileáil go cuí leis na hábhair imní ar tarraingíodh aird orthu. A luaithe a bheidh an nochtadh faighte, cuirfidh an faighteoir in iúl don POF go bhfuil nochtadh déanta agus roinnfidh sé/sí eolas maidir leis an gcineál faisnéise atá le fáil sa nochtadh.

De bhrí nach eol, tráth déanta an nochtadh, cibé acu an nglacfar leis nó nach nglacfar leis ina dhiaidh sin an bhfuil nochtadh cosanta faoin Acht seo, coimeádfaidh an faighteoir taifead i scríbhinn dá g(h)níomhaíochtaí, lena n-áirítear amlínte, le linn dó/di déileáil leis an nochtadh.

Beidh an duine ainmnithe freagrach as cásbhainistiú agus as tuairisciú maidir leis na nochtuithe faighte.

(i) Admháil maidir le Nochtadh Cosanta

Sa chás go bhfuil an tuairisc déanta ó bhéal ar an líne theileafóin uathoibríthe, cruthóidh an duine ainmnithe achoimre i scríbhinn (miontuairiscí) den tuarascáil agus, sa chás go bhfuil sonraí teagmhála curtha ar fáil, dearbhóidh sé/sí an fhaisnéis leis an nochtóir d'fhonn a chinntiú go bhfuil an tuarascáil taifeadta i gceart. Fiafrófar den nochtóir seoladh r-phoist nó poist a sholáthar ar féidir comhfhreagras scríofa a sheoladh chuige. Sa chás nach gcuirtear a leithéid ar fáil, ní bheidh an duine ainmnithe in ann na ceanglais maidir le hadmháil nó aiseolas i scríbhinn a chomhlíonadh.

Soláthróidh an duine ainmnithe admháil don nochtóir i scríbhinn laistigh de sheacht lá ón nochtadh a dhéanamh mura d'iarr an nochtóir go sainráite nach mian leis/léi aon chomhfhreagras a fháil maidir leis an nochtadh déanta nó, maidir le tuairisc atá curtha faoi bhráid TII mar dhuine forordaithe, sa chás go gcreidtear go réasúnach go gcuirfeadh admháil cosaint aitheantais an duine tuairiscithe i gcontúirt.

Soláthróidh an duine ainmnithe cur síos ginearálta don nochtóir maidir leis an tslí a bhfuil sé beartaithe déileáil leis an nochtadh agus leis na hamlínte gaolmhara. Áireofar anseo freisin eolas maidir le hamfráma réasúnach chun aiseolas a sholáthar nach féidir a bheith níos faide ná trí mhí ón dáta a fhaightear admháil maidir leis an nochtadh (d'fhéadfaí síneadh a chur leis an méid ama seo, le haghaidh suas le sé mhí ar fad i ndáil le tuairiscí a chuirtear faoi bhráid TII mar dhuine forordaithe).

Soláthrófar nasc chuig an doiciméad seo san admháil, ina mbeidh sonraí maidir leis an bpróiseas nochtuithe cosanta, agus deimhneofar go mbeidh aitheantas an nochtóra á choimeád faoi rún, mar atá sonraithe sa doiciméad seo.

(ii) Measúnú Tosaigh

Déanfaidh an duine ainmnithe measúnú tosaigh ar an nochtadh chun cinneadh a dhéanamh maidir le cibé acu an mbaineann nó nach mbaineann an nochtadh le scóip an nóis imeachta agus cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil sé riachtanach imscrúdú a dhéanamh ar an nochtadh.

Déanfaidh an duine ainmnithe an méid seo a leanas, ar a laghad:

- coimeádfaidh sé/sí taifead den nochtadh agus de na céimeanna a cuireadh i gcrích chun déileáil leis;
- soiléireoidh sé/sí leis an oibrí an bunús atá leis na hábhair imní ar tarraingíodh aird orthu;
- bunóidh sé/sí an fhianaise atá ar fáil chun tacú leis an ábhar imní; agus
- déanfaidh sé/sí na fiosrúcháin ábhartha ar fad go tapa, go híogair agus go discréideach, agus cinnteoidh sé/sí go gcosnófar aitheantas dhéantóir an nochtadh (más gá aitheantas an oibrí a nochtadh chun fiosrúchán éifeachtach a dhéanamh, rachaidh sé/sí i gcomhairle leis an duine iomchuí ar an gcéad ásc). Ní mór aitheantas an duine dá dtagraítear dó/di sa nochtadh a chosaint freisin.

Breithneoidh an duine ainmnithe cibé acu an léirítear nó nach léirítear sa tuarascáil fianaise prima facie maidir le héagóir iomchuí.

Sa chás go gcuirtear an tuairisc faoi bhráid TII mar chomhlacht forordaithe faoi Alt 7, breithneoidh an duine ainmnithe cibé acu an mbaineann nó nach mbaineann an tuairisc le ní a áirítear i scóip freagrachta an duine forordaithe. Sa chás go mbreithnítear nach bhfuil an tuairisc laistigh de scóip an duine forordaithe, aistreofar an tuairisc chuig an duine forordaithe iomchuí láithreach, nó sa chás nach bhfuil duine forordaithe ann, chuig Coimisinéir na Nochtuithe Cosanta.

Nuair a bheidh an measúnú tosaigh curtha i gcrích, déanfaidh an duine ainmnithe cinneadh maidir le cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil imscrúdú le déanamh agus cuirfidh sé/sí an toradh seo in iúl don nochtóir, i dteannta le cúiseanna.

In imthosca áirithe, sa chás gur nochtadh tromchúiseach atá i gceist, b'fhéidir go mbeadh sé riachtanach an ní a atreorú chun críche imscrúdaithe sheachtraigh e.g., An Garda Síochána nó comhlacht imscrúdaitheach nó reachtúil eile.

Mura bhfuil nochtóir sásta leis an gcinneadh gan leanúint ar aghaidh le himscrúdú, féadfaidh sé/sí athbhreithniú ar an gcinneadh a lorg mar atá sonraithe san alt dar teideal Athbhreithniú ar mheasúnuithe agus ar imscrúduithe ag 18.

(iii) Céim an Imscrúdaithe Iomláin

Sa chás go bhfuil gá le himscrúdú, tionscnófar imscrúdú iomlán láithreach. Is é príomhchuspóir an imscrúdaithe measúnú a dhéanamh ar cibé acu atá nó nach bhfuil an nochtadh bunaithe ar thuairim réasúnach agus forais, bunaithe ar thuairim réasúnach ach gan a bheith bunaithe ar fhorais nó gur tuairisc bhréige déanta d'aon ghnó atá ann.

Sa chás, bunaithe ar nádúr an noichta, gur cheart dul i gcomhairle le duine éigin eile in TII ag a bhfuil an t-eolas, taithí nó scil theicniúil chuí i ndáil le hábhar an noichta chun measúnú nó imscrúdú ceart a dhéanamh ar an nochtadh, féadfaidh an duine ainmnithe dul i gcomhairle le duine nó le daoine mar sin agus féadfaidh sé/sí cuid den phróiseas imscrúdaitheach nó an próiseas imscrúdaithe ar fad a tharmligean dó/di más gá. Ní nochtóidh an duine ainmnithe aitheantas an noichtóra do dhuine nó do dhaoine dá leithéid ach amháin de réir mar is gá agus mar atá ceadaithe faoin mbeartas agus faoin nós imeachta seo. Beidh an duine ainmnithe freagrach as comhordú an mheasúnaithe/an imscrúdaithe agus as admháil, aiseolas agus tuairiscí a sholáthar.

Ba cheart go n-áireofar an méid seo a leanas, ar a laghad, sna céimeanna chun imscrúdú iomlán a dhéanamh:

- coimeádfaidh sé/sí taifead den nochtadh agus de na céimeanna a cuireadh i gcrích chun déileáil leis;
- soiléireofar an bunús atá leis na hábhair imní a bhfuil aird an oibrí tarraingthe orthu;
- bunófar an fhianaise atá ar fáil chun tacú leis an ábhar imní;
- déanfar gach fiosrúchán ábhartha go tapa, go híogair agus go discrídeach, agus cinnteofar go gcosnófar aitheantas dhéantóir an noichta (más gá aitheantas an oibrí a nochtadh chun fiosrúchán éifeachtach a dhéanamh, rachfar i gcomhairle leis an duine iomchuí ar an gcéad ásc) agus aon duine dá dtagraítear dó/di sa nochtadh;
- breithneofar an baol a bhaineann leis an gceist agus cuirfear gníomh i gcrích láithreach má chuimsítear san éagóir líomhnaithe cailteanas tromchúiseach nó dainséar do dhaoine eile;
- ba cheart aon imscrúdú a bhíonn le déanamh, díreach cosúil le haon imscrúdú eile, a dhéanamh ar bhealach atá comhsheasmhach go hiomlán leis na nósanna imeachta imscrúdaithe reatha agus ba cheart prionsabail an cheartais aiceanta a chur san áireamh;
- ba cheart fianaise a fháil ó aon fhinnéithe iomchuí;

Ba cheart measúnú a dhéanamh ar cibé acu atá nó nach bhfuil an tuairisc noichta bunaithe ar thuairim réasúnach ach gan a bheith bunaithe ar fhorais, bunaithe ar thuairim réasúnach agus ar fhorais nó arb ionann é agus tuairisc bhréige déanta d'aon ghnó.

- gníomh iomchuí a dhéanamh má tá an nochtadh bunaithe ar fhorais;
- más nochtadh bréagach atá ann atá déanta d'aon ghnó, breithniú a dhéanamh ar an ngníomh ba cheart a dhéanamh; agus
- aiseolas i scríbhinn a chur ar fáil don oibrí mar atá sonraithe thíos, lena n-áirítear aon ghníomhaíocht atá molta.

Ag brath ar nádúr an nochta, féadfaidh an duine ainmnithe breithniú a dhéanamh ar an ní a atreorú chuig oifigeach sinsearach eile chun críche imscrúdaithe má bhreithnítear go bhfuil sé sin níos oiriúnaí. Ní féidir a leithéid d'atreorú a dhéanamh gan cead a fháil ón POF.

Ní mór don imscrúdaitheoir tionscnamh imscrúdaithe a thuairisciú don POF. Chomh maith leis sin, ní mór don imscrúdaitheoir eolas a roinnt leis an POF maidir leis an toradh agus maidir le haon mholtaí atá ag eascairt as aon imscrúdú.

Sa chás go mbaineann tuairisc maidir le nochtadh le sárú dhlí AE, dá bhforáiltear dó san Acht, ní mór don duine ainmnithe an fhaisnéis a sheoladh chuig na comhlachtaí AE iomchuí a luaithe agus is féidir, sa chás go bhforáiltear dó seo faoi dlí AE nó faoi dhlí na hÉireann.

(iv) **Conclúid an imscrúdaithe agus Aiseolas**

Ní féidir amscálaí ná céimeanna atá riachtanach d'imscrúduithe a leagan síos, de bhrí go mbraithfidh siad ar nádúr na gceisteanna a bhfuil aird tarraingthe orthu.

Cuirfear aiseolas ar fáil don nochtóir maidir leis an dul chun cinn atá á dhéanamh ar an imscrúdú agus, más cuí, aon ghníomh déanta nó aon ghníomh atá le déanamh chun déileáil leis an éagóir atá tuairiscithe laistigh de thrí mhí ón admháil a fháil maidir leis an nochtadh. Is féidir tuilleadh aiseolas a sholáthar gach trí mhí ina dhiaidh sin bunaithe ar iarratas. Sa chás go gcuirtear an tuairisc faoi bhráid TII mar chomhlacht forordaithe faoi Alt 7 den Acht, féadfar síneadh a chur leis an tréimhse chun aiseolas a fháil go dtí 6 mhí ar fad. Sa chás go ndéantar cinneadh síneadh a chur leis an tréimhse, déanfaidh an duine ainmnithe teagmháil leis an nochtóir a luaithe agus is féidir chun eolas a roinnt leis/léi maidir leis an gcinneadh síneadh a chur leis an am chun aiseolas a chur ar fáil.

Nuair a bhíonn aiseolas á chur ar fáil, is é an ceanglas dosháraithe nach roinnfear aon fhaisnéis a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh do thoradh an imscrúdaithe nó d'aon ghnímh a d'fhéadfadh tarlú mar shampla, tríd an mbonn a bhaint den cheart chun nósanna imeachta cothroma a féidir le haon duine a ndéantar líomhain ina (h)aghaidh tairbhe a bhaint as.

Soláthraítear aon aiseolas a chuirtear ar fáil do nochtóir i modh rúin agus níor cheart a leithéid a nochtadh ar shlí ar bith eile, seachas do nochtóir dlí an nochtóra nó d'ionadaí ceardchumainn (más cuí) nó murab ionann an fhaisnéis agus cuid de nochtadh cosanta eile atá á dhéanamh trí chainéal eile.

Beidh sonraí an toraidh deiridh a chuirfear ar fáil don nochtóir faoi réir srianta dlíthiúla a bhaineann le rúndacht, pribhléid dhlíthiúil, príobháideacht, cosaint sonraí agus aon oibleagáid dhlíthiúil eile. Ní chuirfear sonraí ar fáil do nochtóirí maidir le tús, dul chun cinn nó toradh aon phróisis araíonachta a bhfuil baint ag oibrí eile leis a d'fhéadfadh teacht chun cinn mar thoradh ar imscrúdú mar thoradh ar an nochtadh cosanta.

Maidir le cás nó tuairiscí a chuirtear faoi bhráid TII mar chomhlacht forordaithe nó duine freagrach, d'fhéadfadh go mbainfeadh nochtuithe le heagraíochtaí nó le daoine aonair eile nach fostaithe de chuid TII iad. Sna cásanna sin, d'fhéadfadh go mbeadh srian le cumas TII imscrúdú a dhéanamh ar a leithéid de thuairiscí agus tabharfar aird ar chumhachtaí reachtúla agus/nó cearta conarthacha TII nuair a bheidh cinneadh á dhéanamh maidir leis scóip fhéideartha agus/nó téarmaí tagartha a

leithéid d'imscrúdú. Mura bhfuil nochtóir sásta le toradh imscrúdaithe, féadfaidh sé/sí athbhreithniú a lorg.

(v) Prionsabail ghinearálta d'imscrúduithe

Nósanna Imeachta Cothroma agus Ceartas Aiceanta

Déanfar aon imscrúdú mar thoradh ar nochtadh ar bhealach a thabharfaidh aird iomlán ar phrionsabail an cheartais aiceanta agus nósanna imeachta cothroma, lena n-áirítear cosaint ceart daoine a bhfuil líomhaintí maidir le héagóirí á ndéanamh ina gcoinne (an 'Freagróir'). Ina lán cásanna, d'fhéadfaí go n-áireofaí i measc ceart chun nósanna imeachta cothroma an Fhreagróra ceart dúshlán na fianaise ina c(h)oinne a thabhairt. Ní mór cothromaíocht a chinntiú idir an ceart seo agus na cearta atá le fáil san Acht, cosúil le ceart an nochtóra a (h)aitheantas a chosaint.

Braithfidh an cinneadh maidir le cibé ar cheart nó nár cheart aitheantas an nochtóra a nochtadh ar fhíricí an cháis, a d'fhéadfaí a áireamh ina measc, mar shampla, cibé acu atá nó nach bhfuil líomhain á déanamh i gcoinne duine aonair agus nádúr na líomhna sin. Ní mór don duine ainmnithe breithniú a dhéanamh ar a leithéid nuair a bhíonn cinneadh á dhéanamh maidir le cibé acu an féidir nó nach féidir nochtadh cosanta a imscrúdú agus nádúr aon imscrúdaithe.

Téarmaí Tagartha

Ainneoin go mb'fhéidir nach mbeidh téarmaí tagartha riachtanach do gach imscrúdú, chomh fada is a bhaineann le himscrúduithe níos casta agus níos tromchúisí, féadfaidh an duine ainmnithe cinneadh a dhéanamh téarmaí tagartha a chur i dtoll a chéile. Ba cheart go mbeadh téarmaí tagartha sách ginearálta chun cead a thabhairt don imscrúdaitheoir tuilleadh gníomhartha a dhéanamh nó tuilleadh scrúdaithe a dhéanamh ar cheisteanna a d'fhéadfadh teacht chun solais i rith an imscrúdaithe agus níor cheart go mbeidís sriantach go míchuí. Tabharfar aird sna téarmaí tagartha do chumhachtaí reachtúla agus do chearta conarthacha TII agus déanfar foráil iontu don athbhreithniú ar dhoiciméid agus d'fhinnéithe a chur faoi agallamh de réir mar is cuí. Déanfaidh an POF na téarmaí tagartha a athbhreithniú agus a cheadú.

An ceart chun athbhreithnithe

Sa chás go bhfuil toradh díobhálach i gcoinne oibrí eile mar thoradh ar imscrúdú faoin mbeartas agus nós imeachta seo (an Freagróir), is cúis le próiseas araíonachta nó tuilleadh imscrúduithe nó próiseas ina c(h)oinne, beidh an ceart ag an bhFreagróir athbhreithniú maidir le toradh an imscrúdaithe a lorg.

18. Athbhreithniú ar mheasúnuithe agus ar imscrúduithe

Sa chás nach bhfuil páirtí a bhfuil tionchar ag na próisis seo a leanas air/uirthi sásta le:

- aon chinneadh a rinneadh chun aitheantas an nochtóra a nochtadh (seachas i gcásanna eisceachtúla); agus/nó

- iompar nó toradh na ngníomhaíochtaí leantacha (lena n-áirítear measúnú nó imscrúdú) déanta i ndiaidh admháil maidir le tuairisc a fháil;

féadfaidh sé/sí iarratas a dhéanamh chun athbhreithniú a dhéanamh ar an bpróiseas, cinneadh agus/nó toradh. Ceadáítear athbhreithniú amháin a dhéanamh faoi théarmaí an Nóis Imeachta seo agus glactar leis go bhfuil cinneadh an athbhreithnithe sin críochnaitheach.

Ba cheart don nochtóir fógra a chur chuig an duine ainmnithe chun cur in iúl dó/di nach bhfuil sé/sí sásta leis an gcinneadh ná leis an toradh agus go bhfuil athbhreithniú á lorg aige/aici. Ní mór gach iarratas ar athbhreithniú faoin mbeartas seo a dhéanamh laistigh de mhí amháin ón bhfógra maidir leis an gcinneadh nó toradh a roinnt leis an bpáirtí dá ndéantar difear dó/di.

Coimisiúnóidh an duine ainmnithe athbhreithniú a bheidh á dhéanamh ag duine nach raibh baint aige/aici leis an measúnú tosaigh, imscrúdú ná cinneadh. Féadfaidh duine ó lasmuigh de TII an t-athbhreithniú seo a dhéanamh más cuí.

Roinnfidh an duine ainmnithe ainm agus sonraí teagmhála an athbhreithneora leis an duine ainmnithe. Cuirfidh an nochtóir, laistigh de choicís ó fhógra a fháil maidir le sonraí an athbhreithneora, cur síos i scríbhinn ar fáil don athbhreithneoir maidir leis na cúiseanna a bhfuil sé/sí den tuairim gur gá tuilleadh imscrúdaithe nó athbhreithnithe a dhéanamh ar an tuairisc.

Beidh an t-athbhreithniú bunaithe ar na nósanna imeachta seo a leanas atá luaite sa Treoirlíne seo do mheasúnú agus d'imscrúdú nochtuithe. Nuair a bheidh an t-athbhreithniú curtha i gcrích, roinnfidh an t-athbhreithneoir eolas leis an nochtóir agus leis an duine ainmnithe maidir le cibé acu atá nó nach bhfuil imscrúdú níos mionsonraithe oiriúnach. Glacfar le cinneadh an athbhreithneora gan leanúint ar aghaidh leis an éagóir líomhnaithe mar chinneadh críochnaitheach.

Is é ról an athbhreithneora díriú ar na ceistanna sonracha a shíleann an t-iarrthóir nár breithníodh go cuí agus gan ath-imscrúdú a dhéanamh ar an gceist. Breithneoidh an t-athbhreithneoir an méid seo a leanas:

- cibé acu ar leanadh nó nár leanadh na nósanna imeachta cearta;
- maidir le cás atá á imscrúdú faoi théarmaí tagartha, cibé acu ar cloíodh nó nár cloíodh leis na téarmaí tagartha;
- cibé acu an bhféadfaí nó nach bhféadfaí conclúidí/tátail a bhunú ar an bhfaisnéis/ar an bhfianaise bunaithe ar dhóchúlacht.

19. Cosaint i gcoinne pionósaithe

Tá aon fhoirm phionósaithe oibrithe a dhéanann nochtuithe cosanta toirmisce faoin Acht a chiallaíonn go nglactar le pionósú daoine tuairiscithe agus daoine nasctha mar chion coiriúil.

D'fhéadfaí gurb éard a bheadh i gceist le pionósú gníomh nó faillí díreach nó neamhdhíreach a dhéanann difear do dhuine tuairiscithe, a tharlaíonn i gcomhthéacs a bhaineann leis an obair, atá á spreagadh ag tuairisc a dhéanamh agus a d'fhéadfadh a bheith mar bhonn le díobháil gan údar maith d'oibrí agus d'fhéadfaí go n-áireofaí ina measc, fionraí, íslíú céime nó cailteanas deise d'ardú

céime, gortú, cailteanas, bagairt díoltais, teip athnuachan a dhéanamh nó luathfhoirceannadh, mar shampla. Níl an liosta seo uileghabhálach.

Deimhníonn TII nach nglacfar le pionósú oibrithe a dhéanann tuairisc dá leithéid.

20. Taifid agus Tuairisciú

Coimeádfar taifid maidir le hábhair imní ar tarraingíodh aird orthu, lena n-áirítear an toradh, le haghaidh cúig bliana ar a laghad i ndiaidh don duine ainmnithe an cás a dhúnadh. Coimeádfar na taifid seo i dtimpeallacht rúnda agus shlán.

Ceanglaítear ar TII, faoi Alt 22 den Acht, tuarascáil bhliantúil a fhoilsiú ina sonraítear líon na nochtuithe cosanta faighte sa bhliain roimhe sin agus an chaineán a rinneadh (más cuí). Áireofar an deimhniú maidir leis an Nochtadh Cosanta i dtuarascáil bhliantúil agus i gcuntais TII. Tá an tuarascáil seo bunaithe ar staitisticí agus níl aon duine a dhéanann nochtuithe inaitheanta.

21. Cosaint Sonraí agus Saoráil Faisnéise

Admhaítear go mbeidh sonraí pearsanta á bpróiseáil le haghaidh go leor nochtuithe cosanta laistigh de bhrí na Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (e.g., bailiú, clárú, stóráil, nochtadh agus scriosadh sonraí a bhaineann le duine aitheanta nó inaitheanta). Beidh a leithéid sin d'fhaisnéis á bainistiú agus á próiseáil de réir Bheartas agus Nósanna Imeachta Cosanta Sonraí TII.

Ba cheart a thabhairt faoi deara go mbunaítear forálacha nua in Alt 16 B den Acht leasaithe a chiallaíonn, in imthosca áirithe, agus áit a mheastar atá riachtanach agus oiriúnach, go bhféadfaí srian a chur le cearta daoine is ábhar do na sonraí chun cosc a chur ar nochtadh faisnéise agus aitheantais daoine a bhfuil nochtuithe á ndéanamh acu. D'fhéadfadh go mbeadh sé mar bhonn le diúltú d'iarratas duine ar a s(h)onraí, mar shampla.

Leasaíonn an tAcht um Nochtuithe Cosanta (Leasú), 2022, Acht um Shaoráil Faisnéise, 2014. Ní bhaineann an tAcht um Shaoráil Faisnéise le haon taifid a bhaineann le nochtadh cosanta déanta faoin Acht um Shaoráil Faisnéise.

22. Tacaíocht agus Comhairle

Tá tuilleadh eolais maidir leis an Acht um Nochtuithe Cosanta le fáil ar shuíomh gréasáin na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe ag <https://www.gov.ie/en/publication/e20b61-protected-disclosures-act-guidance-for-public-bodies/>

Tá faisnéis neamhspleách le fáil ar an suíomh gréasáin Faisnéis do Shaoránaigh https://www.citizensinformation.ie/en/employment/enforcement_and_redress/protection_for_w_histleblowers.html

Tá líne chabhrach agus ionad comhairle saor in aisce *Speak Up* á chur ar fáil ag *Transparency International Ireland*, atá á mhaoiniú ag an Státchiste, chun tacú le hoibrithe ar mian leo nochtuithe

a dhéanamh faoin Acht agus tá sonraí le fáil ar a suíomh gréasáin
<https://www.transparency.ie/helpline>

Beidh an doiciméad seo ar fáil ar shuíomh gréasáin TII.

23. Treoir maidir le nochtadh a dhéanamh

Go hidéalach, ba cheart nochtuithe a dhéanamh i scríbhinn. Nuair a bhíonn tuairisc á scríobh, ba cheart d'oibrí léargas a thabhairt ar agus tacaíocht a sholáthar le haghaidh na gcúiseanna atá leis na hábhair atá ag déanamh imní dó/di agus fianaise a sholáthar maidir leis na hábhair imní sin áit a bhfuil a leithéid d'fhianaise ar fáil. Ba cheart go mbeadh aon tuairiscí dá leithéid fíorasach (bunaithe ar eolas an oibrí) agus ba cheart díriú ar na sonraí seo a leanas, ar a laghad:-

- tá an nochtadh á dhéanamh faoi Alt 6 nó Alt 7 den Acht um Nochtuithe Cosanta agus de bhua an bheartais agus na nósanna imeachta seo;
- ainm, áit oibre agus rogha sonraí teagmhála an nochtóra;
- céard atá tarlaithe/atá ag tarlú/is dócha a tharlóidh;
- cathain ar tharla sé - dáta na héagóra líomhnaithe (más eol) nó an dáta ar thosaigh nó ar sainaithníodh an éagóir líomhnaithe;
- cár tharla an éagóir;
- cé a bhí páirteach - ainm an duine/na ndaoine a líomhnaítear a bhí páirteach (má tá aon ainm ar eolas agus má bhreithníonn an t-oibrí gur gá duine aonair a ainmniú chun an éagóir iomchuí a nochtadh);
- ar tharla a leithéid roimhe seo;
- cibé acu atá nó nach bhfuil an éagóir fós ar siúl;
- cibé acu ar tharraing nó nár tharraingt aon duine eile laistigh de TII nó go seachtrach aird ar an éagóir cheana féin? Más rud é gur tarraingíodh aird ar an éagóir cheana, cén ghníomh a rinne cén duine, cén uair;
- an bhfuil aon fhinnéithe eile ann;
- an bhfuil aon fhaisnéis nó doiciméid tacaíochta ar fáil;
- conas ar tháinig an éagóir chun solais; agus
- aon fhaisnéis ábhartha eile.

Eanáir 2023

Bonneagar Iompair Éireann
Transport Infrastructure Ireland

Bonneagar Iompair Éireann
Ionad Gnó Gheata na Páirce
Sráid Gheata na Páirce
Baile Átha Cliath 8
Éire, D08 DK10

Transport Infrastructure Ireland
Parkgate Business Centre
Parkgate Street
Dublin 8
Ireland, D08 DK10

www.tii.ie

info@tii.ie

+353 (0)1 646 3600

+353 (0)1 646 3601